N°. 110 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk NIEUWS-BLAD,

Woensdag 9 Mei.

Frankrijk.

PARIJS, den 6den Mei.

Aan het slot der zitting van gisteren van de kamer van afgevaardigden is het voorstel betrekkelijk de conversie der renten, bij geheime stemming, met eene meerderheid van 206 stemmen aangenomen, hebbende 145 leden zich tegen, en 251 zich voor den maatregel verklaard. Dezelve is nu naar de kamer der pairs toegezonden. De minderheid zou, naar sommigen meenen, nog grooter geweest zijn, zoo niet de heer *Garnier Pagès* en de leden zijner kleur, die de wet, zoo als zij thans is, te weinig afdoende vinden, er tegen gestemd hadden. Het *Journal des Débats*, dat zijn spijt over den uitslag niet weêrhouden kan, zoekt te betoogen, dat, aangezien de volstrekt vereischte meerderheid 198 stemmen bedroeg, er zich slechts eene meerderheid van 53 stemmen boven het vereischt getal voor den maatregel had, verklaard en de aanzienlijke minderheid bewees, dat de reductie verre was van algemeen verlangd te worden, zoo als hare voorstanders verspreid hadden.

De kamer der pairs heeft gisteren eenige supplementaire en buitengewone credieten over de dienst van 1837 toegestaan, en zich daarna met eene wet opzigtelijk de uitwijzing van vreemdelingen bezig gehouden. Een amendement van den graaf *d'Harcourt* om de strenge bepalingen opzigtelijk de vreemdelingen aanmerkelijk te verzachten, ondersteund door de heeren *Montalembert* en *de Tascher*, werd door den minister van binnenlandsche zaken bestreden; hoe veel welwillendheid, zeide de minister, men ook voor de poolsche emigranten gevoelen mogt, zoo rustten er op het gouvernement, in het belang der handhaving van orde en rust, toch nog grootere verpligtingen, om van de tegenwoordige bepalingen niet af te gaan. De discussie moest morgen voortgezet worden.

— Men spreekt weder van eene overeenkomst tusschen de heeren *Guizot* en *Thiers*, om, bij eene verandering van ministerie, de benoeming van den heer *de Broglie* tot president van den raad te ondersteunen.

[illegible] *Hubert* een aanvang [illegible] 72 door het publiek [illegible] door de beklaagden. Omtrent de personen die te regt moeten staan, wordt het volgende medegedeeld. De hoofdbeschuldigde *Hubert* is 23 jaren oud, van heerenafkomst uit den omtrek van Straatsburg; ongelukken aan zijne ouders overgekomen, verhinderden dat zijne aangevangene studien op een lyceum voltooid wierden. De jufv. *Grouvelle* is te Parijs geboren en 35 jaren oud; haar vader was secretaris van het Uitvoerend Bewind en gedurende 7 jaren gezant van de Republiek; zij is eene achter-klein-dochter van den chimist *Rouelle*, klein-dochter van *Darcet*, die inspecteur-generaal van de munt, lid van het instituut en senateur is geweest. *Le Proulx*, is 26 jaren oud, plaatsvervangend regter in de regtbank van Vervins, de zoon van een officier, die ook lid van het wetgevend ligchaam geweest is. De verdere beklaagden zijn: *de Vauquelin*, oud 46 jaren, uit Normandije afkomstig en voormalig officier; *V. Giraud*, oud 34 jaren, agent van een Savooisch handelshuis; *Annat*, 35 jaren oud, broeder van den pastoor van St. Mery; *Struble*, een duitsch werktuigkundige, 22 jaren oud, en zekere *Valentin*, oud 24 jaren, die zich student in de regten noemt.

— Uit Toulon schrijft men van den 2den mei, dat het linieschip *de Jena*, waarover de schout-bij-nacht *Lalande* bevel voert, in last gekregen had, zich tot het vertrek gereed te houden. Men dacht dat het op de spaansche kusten zou moeten gaan kruisen, of dat de heer *Lalande* den schout-bij-nacht *Gallois*, wiens gezondheid in een' ongunstigen staat verkeert, in het bevel over de statie van de Levant zoude vervangen.

Te Toulon had men van de Afrikaansche kust vernomen, dat de mobiele kolonne van Constantine, 1800 man sterk, eene verkenning op Stora had ondernomen en nog al eenigen tegenstand ontmoet, zoodat men een verlies van eenige dooden en gekwetsten had.

— Omtrent Spanje zijn heden weder de beide volgende telegraphische depeches bekend geworden: » Bajonne, 4 Mei.

» Den 27sten April heeft *Espartero* tusschen Burgos en Briviesca, de expeditie van *Negri* achterhaald en volkomen vernietigd; 2000 gevangenen, waaronder meer dan 200 officieren, de [illegible] en de geheele karlistische artillerie, zijn in handen van [illegible] bevelhebber gevallen." » Narbonne, 4 Mei.

» [illegible] karlistische kompagnien in het kasteel van Orista, nabij Vich, [illegible] van den baron *de Meer* omsingeld, hebben den 3osten [illegible]

De *Sentinelle des Pyrenées* van den 3den Mei deelt voor de zaak der karlisten insgelijks geene gunstige tijdingen mede. Het vermeldt, dat van twee Guipuzcoasche bataillons, die in de valei van Mena stonden, bijna 300 man naar hunne haardsteden waren teruggekeerd, uit hoofde van onwilligheid om buiten hunne gewesten den oorlog te voeren. Hetzelfde blad meent, dat het voorbeeld van *Murragorri*, ofschoon mislukt, door den tijd toch meerdere navolging zoude vinden, als het eenig middel om aan den tegenwoordigen toestand een einde te maken en de voordeeligste bepalingen voor de noordelijke gewesten te bedingen. Ten gevolge van den opstand van *Murragorri*, zouden in Navarre en Guipuzcoa meer dan 60 personen, waaronder eenige officieren, grondeigenaars, notarissen, enz., in verzekerde bewaring genomen en naar Estella vervoerd zijn.

Van de karlistische bevelhebbers schijnt *Cabrera* tegenwoordig nog steeds de meeste voordeelen te behalen. Na onlangs de stad Calenda genomen te hebben, heeft hij zich op Carinena gerigt, welke plaats de aldaar kommanderende bevelhebber in staat van beleg heeft verklaard en alles tot hare verdediging ingerigt. Men wilde dat er bevel was gegeven om troepen uit het zuidelijk Spanje naar Neder-Arragon te doen oprukken, en dat *Espartero* zelfs in last gekregen had, om 10,000 man van zijn leger naar Saragossa af te zenden, die zich met de troepen van *San Miguel* moesten vereenigen, welke gezamenlijk met *Oraa* bestemd is om den karlistischen bevelhebber te vervolgen.

— Heden is, er uithoofde van den Zondag, geene fondsnotering.

Duitschland.

FRANKFORT, den 5den Mei.

Z. M. Keizer *Nikolaas* heeft den graaf *von Strogonoff*, zijnen oppenschenker (en niet, zoo als gemeld is, den graaf *Woronsoff*), tot buitengewoon gezant te Londen, bij gelegenheid der krooning van H. M. Koningin *Victoria*, benoemd.

— Den 24sten der afgeloopen maand heeft op den spoorweg van St. Petersburg naar Zarskoje-Selo een treurig voorval plaats gehad. Het hof, zich naar genoemd lustslot willende begeven, om aldaar een maaltijd te houden, voor welken de uitnoodigingen reeds geschied waren, had men besloten het daartoe benoodigde langs den spoorweg derwaarts te vervoeren. Onder weg vlogen er vonken uit de stoommachine in het achterste rijtuig, het zilveren tafelservies bevattende, en waarop verscheiden personen zaten; door den hevigen wind, de snelle beweging en het gebrek aan tegenwoordigheid van geest bij den conducteur, die niet spoedig genoeg deed stil houden, stond dat rijtuig weldra in volle vlam, zijn vijftien personen meer of minder zwaar gekwetst geraakt en is bovendien zeer veel van het zilverwerk, naar men zegt ter waarde van 30,000 roebels, geheel gesmolten. Om voor te komen dat door dit toeval vooroordeel tegen den spoorweg ontstaan zou, heeft zich de Keizer, den volgenden dag, in persoon van dien weg bediend, en maatregelen verordend, waardoor soortgelijke ongelukken voortaan onmogelijk gemaakt worden.

— Uit Posen schrijft men dat de kabinetsorder, die opzigtelijk de gemengde huwelijken door de pruissische regering in de Rijnprovincien was bekend gemaakt, thans ook op Posen was toegepast geworden. Volgens deselve is het aan roomsche geestelijken geoorloofd de inzegening van een dusdanig huwelijk te weigeren, maar is het hun verboden om vooraf eene formele belofte van de verloofden te eischen, dat zij hunne kinderen in het roomsche geloof zullen opvoeden.

De afkondiging die in naam des konings van Pruissen in Posen gedaan is, wordt gezegd eene even goede uitwerking gedaan te hebben als zij door de omstandigheden ten dringendste gevorderd werd. Het volk had inderdaad de verklaring des konings noodig, dat het bestuur de roomsche godsdienst niet wilde onderdrukken, dewijl het niets minder geloofde. — Den 23sten en 24sten April had er eene algemeene aflaat aan het graf van den heiligen *Adalbert* in Gnesen plaats gehad; en moest er ter zelfder tijd aldaar een der grootste jaarmarkten uit het gewest gehouden worden. [illegible] onderscheidene geruchten daartoe genoodzaakt geworden, had de regering de noodige maatregelen van voorzorg genomen en onder anderen eene afdeeling kavallerie in den omtrek gekantonneerd. De rust was echter niet in het minst gestoord geworden.

— Uit Hanover verneemt men van den 4den dezer, dat de leden van de tweede kamer der stenden thans in genoegzamen getale waren bijeengekomen om te kunnen beraadslagen.

— De Turksche *Staats-Courant* behelst van tijd tot tijd artikelen waarin de nieuwe hervormingen die de Sultan in het staatsbestuur daarstelt worden bekend gemaakt, toegelicht, en het [illegible] noodzakelijke daarvan betoogd. Dit is onder anderen [illegible]

weest met de inrigting van den staatsraad, met de benoeming van gezanten bij de buitenlandsche hoven en de daaruit voortgevloeide noodzakelijkheid tot het geven eener uitbreiding aan het departement van buitenlandsche zaken. Thans behelst die courant, *Tekwimi Wekogii* genoemd, een artikel hetwelk weder aan het laatstgenoemde onderwerp gewijd is en waaruit men ziet dat er werkelijk tot eene splitsing der tot dus verre vereenigde departementen van binnen- en buitenlandsche zaken besloten is. Tot chef van het eerstgenoemde is *Schekib*-Effendi en tot chef van het laatstgenoemde departement is de voormalige Nasir der Staats-Courant, *Naawan Mahir*-bei benoemd, aan wie verscheidene andere hooge ambtenaren zijn toegevoegd.

— De toestand van *Ibrahim*-pacha, was, volgens de laatste berigten, zeer bedenkelijk.

— Te Weenen waren den 30sten genoteerd: 5 pCt. Metall. 106½; 4 pCt. 100¾; 3 pCt. 82¾; Bankactien 1455½.

Nederlanden.

BREDA, den 8sten Mei.

Gisteren of heden zou, naar men uit 's Hage meldt, Z. K. H. de Prins van Oranje met deszelfs doorluchtige familie het even buiten de residentie, naar den kant van Scheveningen, liggende buitenverblijf *Zorgvliet* betrekken, hetwelk niet lang geleden door Z. K. H. is aangekocht. Hoogstdezelve zal, naar men verder verneemt, in de helft dezer maand deszelfs door den dood van H. M. de koningin aangeërfde goederen in Silezië bezoeken; terwijl daarna H. K. K. H. Mevr. de prinses *van Oranje* voor eenige weken naar Töplitz zou vertrekken, alwaar Z. M. de keizer van Rusland zich op datzelfde tijdstip insgelijks moest bevinden.

— Naar men verneemt, heeft het Z. M. behaagd den heere minister van Staat *A. van Gennep*, zitting in den staatsraad te verleenen. Zijne Excellentie zou zich binnen eenige dagen van Amsterdam naar 's Hage met der woon begeven.

— Verleden zaturdag is te 's Hage overleden, de heer *A. F. de Virieu*, lid van de Algemeene Rekenkamer. Door dit sterfgeval, is het getal leden van dit kollegie tot op *vier* verminderd.

— Ten gevolge van de benoeming van Jhr. mr. *A. G. A. van Rappard* tot griffier der staats-secretarie, is de behandeling der zaken van het onderwijs thans opgedragen, aan den heer referendaris mr. *T. D. Gevers*, en is, in diens plaats, de tot referendaris benoemde heer en mr. *A. F. J. Romswinkel* belast met de werkzaamheden der gevangenissen bij hetzelve departement.

— Bij besluit van Z. M. is een eervol ontslag verleend aan den heer majoor der 10de afdeeling *W. C. H. Meyners* uit zijne betrekking van kommandant van het 3de bataillon, 1ste afdeeling mobiele vriesche schutterij.

— Als controleur van de 1ste klasse bij de inspectie der draagbare wapenen is in dienst gesteld de adjudant-onder-officier, en als zoodanig bij den geweerwinkel te Delft fungerende conducteur der artillerie behoorende tot het personeel van de magazijnen dezer vesting, *Boussu*.

— Naar men verneemt, zal Zr. Ms. transportschip *Prins Willem Frederik Hendrik*, dat onlangs uit de West-Indie is teruggekeerd, en thans te Helvoetsluis ligt, met de helft dezer maand worden opgelegd en buiten dienst gesteld. De bevelhebber van dien bodem, de kapitein-luitenant *C. van der Hart*, zal met de verdere manschap alsdan op non-activiteit worden gebragt. — Terwijl tegen hetzelfde tijdstip in dienst zal worden gesteld Zr. Ms. korvet *Nehalennia*, almede te Hellevoetsluis liggende, en het bevel over dit vaartuig met eene equipagie van 160 koppen, zal worden opgedragen aan den kapitein-luitenant *W. A. Lans*.

— Z. M. heeft bepaald dat, even als zulks over het afgeloopen jaar heeft plaats gehad, ook weder over het loopende jaar, volgens denzelfden maatstaf en onder dezelfde voorwaarden, uit het fonds van den landbouw, aan zoodanige veehouders tegemoetkomingen zullen worden verleend, welke, ten gevolge der heerschende longziekte onder het rundvee, dusdanig vee sedert den 1 januarij jongstleden hebben verloren of tot den laatsten december van dit jaar zullen verliezen.

— Bij koninklijk besluit is dezer dagen goedgekeurd de overeenkomst van deelhebberen in de *Nederlandsche Kofscheepsreederij* te Amsterdam gevestigd, om, met wijziging van het 11de artikel der maatschappelijke statuten, het bestuur dezer naamlooze vereeniging voortaan slechts aan eenen directeur onder toezigt van drie commissarissen, op te dragen, en zijn mitsdien de bepalingen der onderscheiden artikelen dezer statuten, voor zoo verre daarin van directeuren of een der directeuren gesproken wordt, voortaan te lezen, als of er stond de directeur, of deszelfs gemagtigde. Tot directeur is bij voortduring benoemd de heer *O. A. Schröder*, te Amsterdam, en tot commissarissen de heeren *Abm. Heemskerk*, *D. Borski* en *F. Melville*; blijvende overigens de verdere bepalingen der statuten van deze maatschappij op den voet zoo als die bij de Koninklijke besluiten van den 30sten September 1830, n°. 88 en 10 November 1831, n°. 36, zijn goedgekeurd, van kracht en waarde.

— In het *Algemeen Handelsblad* van heden leest men: » Met genoegen vernemen wij, dat de Androïde-Klarinettist dagelijks meer belangstelling verwekt, en de bezoekers uitlokt, zoodat de verdienstelijke uitvinder en vervaardiger, de heer *van Oeckelen* daardoor bewogen is, het publiek nog tot aanstaanden Donderdag in de gelegenheid te stellen, om dit bewonderenswaardig kunstwerk te bezigtigen. Men zegt, dat hij vervolgens Groningen en andere voorname steden van het Rijk zal bezoeken, alvorens eene reis er mede buiten 's lands te doen.

Bij de belgische kamer van vertegenwoordigers te Brussel was gisteren aan de orde het ontwerp van leening van 180 millioen fr. strekkende tot remboursement der leening van 16 December 1831, van 100,800,000, en tot voltooijing van den ijzeren spoorweg. Vooraf deed de heer *Metz* een voorstel, dat in de wet op het zegel de dagbladen daarvan afgescheiden wierden en het onderwerp eener speciale wet zouden uitmaken. Er werd besloten aan het eind der zitting te bepalen, wanneer men zich met deze zaak zoude bezig houden. Wat het ontwerp der leening aangaat, de centrale sectie heeft niet kunnen inzien, dat het tegenwoordig oogenblik bijzonder geschikt was voor de conversie der 100 millioen, te meer daar er andere nog noodzakelijker financiele vraagstukken te beslissen bleven; zij heeft zich dus slechts bezig gehouden met de gelden die den spoorweg betreffen. De tot heden aan het gouvernement beschikbaar gestelde gelden beloopen 34,211,939 fr., waarvan op den 16 Maart gebruikt waren 26,677,185 fr. De voor den geheelen weg, ter lengte van 100 uren, benoodigde gelden, werden op 55 millioen fr. geraamd. De centrale commissie stelt nu eene nieuwe leening voor van 37 millioen tegen 4½ pCt. intrest, tot dekking der nog vereischte kosten, en tot uitdelging van 10 millioen schatkist-bons, in 1837 voor den spoorweg gebruikt.

— De gezant te Parijs, graaf *Lehon*, is den 4den van Brussel naar zijn post teruggekeerd.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren (7 *Mei*) waren genoteerd: Belg. 101⅞; O. Met. 106½; Sp. Ardoin 20⅜, ½; Difered 5⅝; Rom. L. 101; Certif. te Antw. 100; Braz. 76½. — Wissel op Amst. en Rott. ½ pCt. pap. v.

Volgens de Londensche bladen tot den 5den dezer was er den vorigen dag, onder voorzitting van den alderman *Copenlad*, eene talrijke bijeenkomst van kooplieden, fabrikanten en andere gezeten inwoners der hoofdstad gehouden, waarin tot het indienen eener petitie aan H. M. de koningin was besloten, met het doel om de vroeger aan de krooningen in Engeland verbondene plegtigheden, welke, op verlangen der koningin, aanmerkelijk zijn vereenvoudigd, alle te doen plaats hebben, tot verhooging van den luister dier heugelijke gebeurtenis, maar nog meer tot bevordering van den kwijnenden zijdehandel. Daar de krooning den 28sten julij plaats zal hebben, zoo hebben de verzoekers, de kortheid des tijds in acht nemende, een nader middel voorgeslagen zoo dit dienstig kon zijn aan de behoorlijke vervulling van hun verzoek.

In het Lagerhuis heeft den 3den weder eene beraadslaging over het moeijelijk onderwerp der kerkelijke goederen in Engeland plaats gehad, ten gevolge van een ministerieel voorstel, strekkende om eene commissie te benoemen tot onderzoek of niet door een beter beheer der aan de gevestigde kerk toebehoorende landerijen en overige eigendommen, eene vermeerdering van inkomsten daaruit te verkrijgen zoude zijn. Er lag echter aan dat voorstel ten grondslag om, naar gelang dier vermeerdering, de kerkbelasting te verminderen, waardoor alzoo in de hooggaande klagten zou kunnen worden voorzien die daartegen zijn gerezen, omdat zij niet alleen door leden der gevestigde kerk, maar ook door dissenters moet gedragen worden. De behoudende partij was alzoo tegen het voorstel gestemd, en bestreed hetzelve bij monde van zijne voornaamste organen. Niettemin werd het voorstel met 297 tegen 241, en dus met geene groote meerderheid, aangenomen; waarna de heer *Liddell* eene motie deed om de door de behoudende partij wenschelijk geachte bepaling, — dat men namelijk de meerdere inkomsten der kerkgoederen tot verbetering van het godsdienstig onderwijs des volks en dus ten behoeve der protestantsche godsdienstleeraars aan zou wenden — in het voorstel in te lasschen, bij de aanneming waarvan den geest van dit voorstel geheel en al gewijzigd zou zijn geworden. Bij eene stemming hierover behield het ministerie echter wederom de overhand, doch slechts door eene meerderheid van elf stemmen.

— Luidens berigten uit Lissabon, die men te Londen tot 23 April had ontvangen, was er in het Portugeesch kabinet wederom eene verandering voorgevallen door de benoeming van den graaf *de Bomfim*, tot minister van oorlog en van den heer *da Carvalho* tot minister van financien. De heer *Sa da Bandeira*, president van den raad, zou waarschijnlijk als buitengewoon gezant de krooning van koningin *Victoria* bijwonen en vervolgens tot gezant te Parijs benoemd worden.

De strooptogten van den miguellistischen chef *Remichedo*, verstoorden nog steeds de rust der Algarven, terwijl de wreedheid van dien koenen partijganger de schrik en ontsteltenis in de gemoederen levendig hield. — Ongeveer drie honderd ledig-loopers hadden zich te Lissabon aangegeven om, onder een majoor die tot het leger van don *Pedro* heeft behoord, de bewoners van Kanada tegen de engelsche heerschappij te ondersteunen.

— Ter Londensche beurs waren den 5 [illegible] pCt. geo. 93⅝; Ned. W. S. [illegible] Wissel op Amst. 12—6⅝, [illegible] Rusland 111⅝; Ards. met coupon [illegible]; [illegible] Bras. 76; Mex. 28.

*** De Orgelmaker te *Breda*, heeft de eer te berigten, dat hij voor zeer matigen prijs te Koop heeft, *twee* oude KERK-ORGELEN, waarvan een 10 en de andere [illegible] stemmen heeft, benevens *twee* nieuwe KABINET-ORGELEN, een van 7 en een van 8 stemmen, hebbende [illegible] vox humana (menschenstem); deze [illegible] zeer goed geschikt voor kleine Kerken. Brieven *franco*.

A. D[illegible]ZEN VAN ANGEREN.

Te BREDA, bij BROESE EN COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.